

РЕШЕНИЕ

№ 3891

гр. София, 13.06.2023 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Второ отделение 41 състав,
в публично заседание на 01.06.2023 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Луиза Христова

при участието на секретаря Мариана Велева, като разгледа дело номер **3363** по описа за **2023** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 145 и сл. от АПК. Образувано е по жалба на Н. Н. А., пребиваващ в затвора в [населено място], срещу решение № 92 от 23.02.2023г. на КЗД, с което е установено, че началникът на затвора в [населено място] не е осъществил дискриминация под формата на тормоз по признаци „лично положение“ и „образование“ по отношение на жалбоподателя; главният директор на ГДИН и самата ГДИН не са осъществили дискриминация под формата на тормоз по защитените съгласно чл.4, ал.1 от ЗЗДискр. признаци по отношение на жалбоподателя; директорът на СУ „Мито Орозов“ – [населено място] не е осъществил дискриминация под формата на тормоз по защитените съгласно чл.4, ал.1 от ЗЗДискр. признаци по отношение на жалбоподателя, и жалбата на А. е оставена без уважение.

Жалбоподателят твърди, че не са му осигурени условия за продължаване на образованието от 9-ти до 12-ти клас в дневна или самостоятелна форма на обучение в СУ „Мито Орозов“ – [населено място], което представлява дискриминация. Същият е разпределен от ГДИН в затвора в [населено място], което е пречка да си продължи образованието. Поради това счита оспореното решение за неправилно и моли същото да бъде отменено. Прави възражение срещу претенцията на ответника и ЗС за присъждане на юрисконсултско възнаграждение.

Ответникът – Комисия за защита от дискриминация, редовно уведомен, в становище от 06.04.2023г. оспорва жалбата като неоснователна. В съз претендира юрисконсултско възнаграждение.

Заинтересованите страни - Началник на затвора [населено място], Главен директор на ГДИН и ГДИН, редовно уведомени, чрез юрк. В., оспорват жалбата като неоснователна. Претендираат юрисконсултско възнаграждение.

Заинтересованата страна - директор на СУ „Мито Орозов“ – [населено място], чрез зам. директора, моли жалбата да бъде отхвърлена като неоснователна.

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД С.-ГРАД след като обсъди доводите на страните, прецени представените по делото доказателства и извърши проверка на оспорения акт в съответствие с разпоредбата на чл. 168 АПК, за да се произнесе съобрази следното от фактическа страна:

Административното производство е започнало по жалба на Н. Н. А. до КЗД с вх. № 44-00-4009 от 07.12.2021г., допълнена с молба от 04.01.2022г. В жалбата се съдържат оплаквания за оказан тормоз спрямо него по признак „лично положение“ и „образование“ в периода 02.12.2018г. – 02.12.2021г. поради това, че не му се дава възможност да продължи образованието си в СУ „Мито Орозов“ – [населено място], защото там няма самостоятелна форма на обучение. Същевременно в затвора в [населено място] не го включват в дневна форма на обучение, защото същото е до 4-ти клас, а не до 12-ти клас. Тъй като жалбоподателят изтърпява наказание доживотен затвор със специален режим, трябва да се обучава в самостоятелна форма, а такава няма в затвора в П.. Същият е завършил основно образование. Посочва, че други затворници с неговата присъда в затвора в [населено място] са продължили образованието си в училища в Л..

Сезиран с жалбата, с Разпореждане № 6 от 10.01.2022г. председателят на КЗД е образувал преписка с № 4/2022г., която с оглед изложените признаци за дискриминация „лично положение“ и „образование“ е разпределена на Петчленен състав. С писмо от 18.01.2022г. съставът е уведомил председателя на КЗД за определения председател на специализирания състав и докладчика по преписката, предложен е и подпомагач експерт.

По преписката е получено становище от началника на затвора [населено място] от 04.03.2022г., в което се посочва, че е отказал издаването на заповед по реда на чл. 198 от ЗИНЗС за записване на жалбоподателя като ученик през учебната 2020-2021г. в СУ „Мито Орозов“ – [населено място], като отказът е потвърден от АС – Пазарджик с влязло в сила решение по адм. дело № 1052/2020г. Предвид специалният режим за изтърпяване на наказанието доживотен затвор, в затвора не може да му бъде осигурено продължаване на образованието, тъй като в него не се провежда обучение в самостоятелна форма. Към становището е приложено и писмо от зам. главния директор на ГДИН от 10.09.2018г., в което се посочва, че такава възможност няма и в СУ „Мито Орозов“ – [населено място], тъй като там също не се предлага самостоятелна форма на обучение. Там обучението е професионално и изисква работа в учебна работилница на територията на училището, в която жалбоподателят не може да се включи. Същото се потвърждава и от становище на директора на училището до КЗД от 02.08.2022г., към което са приложени заповеди в периода 2018г. – 2021г. относно определената форма на обучение в училището – дневна форма.

В становище от 28.07.2022г. главния директор на ГДИН посочва, че в СУ „Мито Орозов“ – [населено място] не се предвижда самостоятелна форма на обучение. Предвид факта, че жалбоподателят е осъден на доживотен затвор при специален режим, същият се изолира от останалите затворници в самостоятелно помещение (чл. 71, ал.2 от ЗИНЗС). Поради това самостоятелната форма за обучение е

единствено възможната в неговия случай. Към становището е приложена молба на жалбоподателя (л.68) за преместване в затвора в [населено място] с оглед продължаване на образованието му в СУ „Мито Орозов“ – [населено място]. По делото не е приложено друго искане на жалбоподателя за преместване в друг затвор с оглед продължаване на образованието му.

С Доклад заключение от 21.09.2022г., докладчикът по преписката е предложил насрочване на открито заседание за разглеждане на преписката и призоваване на страните. С Уведомление за призоваване, страните са призовани за заседание. В заседанието на 24.10.2022г. началникът на затвора в [населено място] е посочил, че в поверения му затвори има училище само до IV-ти клас. В затвора в [населено място] може да се осигури самостоятелна форма на обучение, но постоянният адрес на жалбоподателя не е в този район. Доказателствата са приети, с което преписката е намерена за изяснена от фактическа и правна страна, дадена е възможност за заключителни становища на страните и преписката е обявена за решаване.

На 23.02.2023г. е постановено процесното решение, в което е прието, че по преписката не са налице факти, въз основа на които да се направи обосновано предположение, че жалбоподателят е дискриминиран. По признак „лично положение“ същият не е посочил конкретна характеристика на неговата личност, въз основа на която твърди, че е неблагоприятно третиран, както и причинна връзка между тази характеристика и третирането. Определянето на мястото на изтърпяване на наказанието става по общи критерии за всички осъдени на лишаване от свобода – съобразно адресната им регистрация, и не представлява неблагоприятно третиране. По признак „образование“ също не е налице неблагоприятно третиране, тъй като никъде не е поставяно изискване за придобиване на определена квалификационна степен. По принцип достъп до образование е осигурен на всички лишени от свобода. В конкретния случай в затвора в [населено място] няма училище до 12-ти клас. Неудовлетворяването на желанието на жалбоподателя да бъде преместен в друг затвор, в който има такова училище, също не представлява неблагоприятно третиране по посочените по-горе признаци, защото същото произтича от индивидуализацията на наказанието и режимът на изтърпяването му, а не от негова личностна черта. В този смисъл жалбоподателят не е посочил и други лица, които при сравними сходни обстоятелства – изтърпяващи същото наказание при същия режим, да са били третирани по-благоприятно от него. По горните съображения жалбата е отхвърлена като неоснователна. По делото няма данни на коя дата решението е съобщено на жалбоподателя, доколкото лице с името П. П., получило известието на л.174 гръб, няма в затвора в [населено място], видно от писмо на началника на затвора на л. 191.

Предвид установеното от фактическа страна съдът намира следното от правна страна: Оспорва се подлежащ на обжалване административен акт, от негов адресат, за който е налице пряк и непосредствен интерес от обжалването. Жалбата е подадена в срок, доколкото липсват надлежни доказателства за дата на връчване на оспорения акт. Поради това съдът я приема за процесуално допустима. Разгледана по същество е НЕОСНОВАТЕЛНА по следните съображения:

С оглед разпоредбите на чл. 40, чл. 48, чл. 64, ал. 1 ЗЗД решението е взето от компетентен орган. Постановеното решение съдържа всички реквизити посочени в чл. 66 ЗЗД и е спазена установената от закона писмена форма. При издаването на процесния акт съдът намира, че не са допуснати съществени нарушения на административнопроизводствените правила, които да обосноват отмяна на решението

само на това основание. Правилата, по които се провежда производството пред КЗД са регламентирани в глава IV, раздел I от ЗЗД. В случая производството е започнало по писмена жалба на засегнато лице. Не е изтекъл срокът по чл. 52, ал. 1 ЗЗД. Не са налице и пречките по чл. 52, ал. 2 и ал. 3 ЗЗД. След образуване на производството е определен заседателния състав. Последният е определил председател и докладчик. Проведено е проучване, дадена е възможност на страните да се запознаят със събраните материали. Изготвено е заключение от докладчика по преписката и е насрочено открито заседание, за което са призовани всички страни. Страните са приканени да сключат споразумение, като така е спазено изискването на чл. 62, ал. 1 ЗЗД. Тъй като страните не са постигнали споразумение, производството по спора е продължило. След изясняването му от фактическа и правна страна, председателят на състава е закрил заседанието, след което е постановено решение № 92 от 23.02.2023г.

Съгласно чл. 4, ал.1 от ЗЗДискр. забранена е всяка пряка или непряка дискриминация, основана на пол, раса, народност, етническа принадлежност, човешки геном, гражданство, произход, религия или вяра, образование, убеждения, политическа принадлежност, лично или обществено положение, увреждане, възраст, сексуална ориентация, семейно положение, имуществено състояние или на всякакви други признаци, установени в закон или в международен договор, по който Република България е страна.

Пряка дискриминация според ал.2 на същата разпоредба е всяко по-неблагоприятно третиране на лице на основата на признаците по ал. 1, отколкото се третира, било е третирано или би било третирано друго лице при сравними сходни обстоятелства, а непряка според ал. 3 е поставяне на лице на основата на признаците по ал. 1 в по-неблагоприятно положение в сравнение с други лица чрез привидно неутрална разпоредба, критерий или практика, освен ако тази разпоредба, критерий или практика е обективно оправдан/а с оглед на законова цел и средствата за постигане на целта са подходящи и необходими. В разпоредбата на т. 7 от § 1 на ДР на ЗЗДискр. е дадено определение на понятието "неблагоприятно третиране" - всеки акт, действие или бездействие, които водят до по-малко благоприятно третиране на едно лице спрямо друго въз основа на признаците по чл. 4, ал. 1 или могат да поставят лице или лица, носители на признак по чл. 4, ал. 1, в особено неблагоприятно положение в сравнение с други лица. Съгласно чл. 5 от ЗЗДискр. тормозът на основа на признаците по чл. 4, ал. 1, сексуалният тормоз, подбуждането към дискриминация, преследването и расовата сегрегация, както и изграждането и поддържането на архитектурна среда, която затруднява достъпа на лица с увреждания до публични места, се смятат за дискриминация. По смисъла на §1, т.1 от ДР на ЗЗДискр. "Тормоз" е всяко нежелано поведение на основата на признаците по чл. 4, ал. 1, изразено физически, словесно или по друг начин, което има за цел или резултат накърняване достойнството на лицето и създаване на враждебна, принизяваща, унижителна, обидна или застрашителна среда.

ЗЗДискр. цели установяване и отстраняване на всяко неравностойно третиране според признаците, изброени в разпоредбата на чл. 4, ал. 1 от ЗЗДискр., каквито са и признаците "образование" и „лично положение". За да е налице проява на дискриминация по смисъла на ЗЗДискр., е необходимо да са осъществени всички елементи от фактическия състав на приложимата специална правна норма. Неправомерният диференциран подход към дадено лице или определен кръг лица трябва да е обвързан от признак по чл. 4 от ЗЗДискр. В този смисъл не е достатъчно да

се установи неблагоприятно третиране на определено лице или лица, а е необходимо да се докаже още, че това неблагоприятно третиране е извършено по някой от признаците, очертани в чл. 4 от ЗЗДискр., като следва да е налице и пряка причинно-следствена връзка между неблагоприятното отношение, в случая неблагоприятно третиране, и причината за него, която при всички случаи следва да се изразява в признак по цитирания чл. 4 от закона.

Съгласно разпоредбата на чл. 9 от ЗЗДискр., в производство за защита от дискриминация, след като страната, която твърди, че е жертва на дискриминация, докаже факти, от които може да се направи извод, че е налице дискриминация, ответната страна трябва да докаже, че правото на равно третиране не е нарушено. В тежест на жалбоподателя е да докаже факти, от които може да се направи извод, че равното третиране е нарушено.

В случая жалбоподателят е изтъкнал едно оплакване за допуснатата дискриминация и тормоз спрямо него чрез неосигуряване на достъп до образование след завършеното от него основно такова. В подкрепа на своето оплакване, жалбоподателят се е позовал на факта, че е завършил основно образование, че е подал заявление да продължи образованието си, като е приложил необходимите документи, но заявлението му не е удовлетворено. Законосъобразен е изводът на КЗД, че не е налице дискриминация и тормоз от заинтересованите страни спрямо жалбоподателя по посоченото оплакване. Първо, жалбоподателят изтърпява доживотно наказание „лишаване от свобода“ при специален режим съгласно справка на л. 84 по делото. Съгласно чл. 58, т.1 от ЗИНЗС осъдените се разпределят в местата за лишаване от свобода по ред, определен от главния директор на Главна дирекция "Изпълнение на наказанията" съобразно възможността да изтърпяват наказанието най-близо до постоянния си адрес и изискването на чл. 43, ал. 4, както следва - в затворите – осъдените с първоначално определен специален режим. Следователно разпределянето на жалбоподателя в затвора в [населено място] е подчинено на принципен критерий – близост до постоянен адрес, който не е дискриминационен, а е създаден с цел осигуряване на възможност за свиждане на близките на осъдения. Този критерий е приложим спрямо всички осъдени и не зависи нито от личното им положение, нито от образованието им. По делото няма данни специалният режим на изтърпяване на наказанието да е заменен с по-лек по реда на чл. 66 или чл. 198 от ЗИНЗС, нито е предявено оплакване за дискриминация в тази посока. Поради това сравними с положението на жалбоподателя могат да бъдат само лица, които изтърпяват същото наказание при същия режим. Второ, съгласно чл. 62, ал.2, т.1 от ЗИНЗС преместването на лишени от свобода от един затвор в друг се извършва със заповед на главния директор на Главна дирекция "Изпълнение на наказанията" при включване в обучения, в курсове за придобиване на специалност, за повишаване на квалификацията или за работа – при изявено желание от лишения от свобода. С оглед режима на изтърпяване на наказанието, жалбоподателят може да бъде преместен само в затвор, в който може да му се осигури самостоятелна форма на обучение. По делото е представено искане на жалбоподателя да продължи образованието си – в СУ „Мито Орозов“ – [населено място]. Друго искане не е приложено. Респективно в жалбата е посочено, че именно директорът на това училище е допуснал дискриминация спрямо него. В това училище обаче самостоятелна форма на

обучение не съществува. Това произтича както от чл. 39, ал.3 от Правилника за дейността на училището – л. 88- 91 по делото, така и от спецификата на обучението – професионално, което изисква присъствена дневна форма на обучение. Дори жалбоподателят да бъде преместен в затвор близо до това училище, същият не може да го посещава заедно с другите ученици предвид определеният му режим на изтърпяване на наказанието. Отново става въпрос за обективен критерий, който е еднакъв спрямо всички затворници, и който не зависи нито от положението, нито от образованието на жалбоподателя. Трето, по делото няма данни жалбоподателят да е поискал преместване в друг затвор, на територията на който има училище, което предоставя възможност за обучение от 9-ти до 12-ти клас в самостоятелна форма. Твърдението му, че такава възможност съществува в [населено място] не е подкрепено с доказателства, като не са посочени конкретни лица, осъдени на доживотен затвор със специален режим, които са поискали да бъдат включени в обучение и искането им е удовлетворено. Четвърто, не се установява дискриминация спрямо жалбоподателя по посочените признаци, доколкото не се посочват от него никакви специфики по отношение на лично положение и образование, заради които да търпи неблагоприятно третиране. Това, че искането му да продължи образованието си в СУ „Мито Орозов“ – [населено място] не е удовлетворено, както се посочи по-горе, произтича от обективни критерии, оправдани както с оглед на законовата цел при налагането на наказанието доживотен затвор - да се поправи и превъзпита осъденият към спазване законите и добрите нрави, да се въздейства предупредително върху него и да му се отнеме възможността да върши други престъпления и да се въздейства възпитателно и предупредително върху другите членове на обществото, така и с оглед средствата за постигане на целта – определяне на специален режим, който налага настаняване на осъдения в постоянно заключени помещения при засилен надзор и охрана (чл.71, ал.2 от ЗИНЗС).

Предвид изложеното съдът намира, че решение № 92/23.02.2023 г. на Комисията за защита от дискриминация (КЗД) е законосъобразно, а жалбата срещу него следва да бъде отхвърлена като неоснователна.

При този изход на спора и на основание чл. 143, ал.3 и 4 от АПК на ответника и ЗС се дължат разноски. Доколкото жалбоподателят не е освободен от разноски, същият следва да заплати на Комисията за защита от дискриминация и Главна дирекция „Изпълнение на наказанията“ юрисконсултско възнаграждение в минимален размер, определен съгласно чл. 37 от ЗПП и чл. 24 от НЗПП.

Така мотивиран и на основание чл. 172, ал.2 от АПК, Административен съд София-град, II-ро отделение – 41-ви състав:

Р Е Ш И :

ОТХВЪРЛЯ жалбата на Н. Н. А., пребиваващ в затвора в [населено място], срещу решение № 92 от 23.02.2023г. на КЗД, като неоснователна и недоказана.

ОСЪЖДА Н. Н. А., пребиваващ в затвора в [населено място], да заплати на Комисията за защита от дискриминация, с адрес в [населено място] сумата

100,00 лв. юрисконсултско възнаграждение.

ОСЪЖДА Н. Н. А., пребиваващ в затвора в [населено място], да заплати на Главна дирекция „Изпълнение на наказанията“, сумата от 100,00 лв. юрисконсултско възнаграждение.

РЕШЕНИЕТО подлежи на обжалване в 14 – дневен срок от съобщаването му пред Върховния административен съд на Република България.

Препис от решението да се изпрати на страните.

СЪДИЯ: